

TEŊ-LIA-LA PŌOL SI ŊMUŊSA PI TIMOTI

Teŋ-lia-la PŌol si Ŋmuŋsa pi Timoti

¹ Mi-na PŌol nɛ Ŋmuŋsɛ teniŋ deɛŋ. Mi ŋaa Yesu Kirisito naŋzɔɔ nɛ. La Tiina Wia tuɔtɔruŋ ɛ nɛ u liisemi di mi ŋaa u naŋzɔɔ. Wia bula pila di u to Yesu Kirisito ɛ nɛ a joŋ miisiŋ pila. U tiŋmi nɛ di mi bul miisiŋ deɛŋ wiaa a pi niaa.

² Mi Ŋmuŋsɛ teniŋ deɛŋ a pipi ŋ-na Timoti. Ŋ ŋaa mi bii-choolii nɛ. La Nyimma Wia ari la Tiina Yesu Kirisito lahorimɔ ɛ, ba jaŋ fáŋ nennige a leŋ di ŋ hoŋ ari yarifielaa.

PŌol bula pi Timoti duu chiŋ wialij ɛ u si laa dii

³ Mii lɔlle Wia kiŋkeŋ. Mi si tima pi Wia ŋii, mi tuɔbiinaa yie chesi nɛ. Ŋii titia nɛ mi doho niaa ma fa tima pipi Wia. Bua-na kala ɛ di mi ní chuɔɛ Wia, mi yie liliisi ŋ wiaa nɛ. ⁴ Mi liise yi ari bua-la ɛ mi si sii ŋ teen, ŋ faa yel nɛ. Ŋii nɛ tii mi cho di mi ku naŋ ari siifesiŋ, di mi tuɔŋ faasa tɔrɛ woruŋ. Mi tuɔbiinaa yie hɛ ŋ teen titaniŋ ari wiiheye kala nɛ. ⁵ Mi liise yi ŋii ŋ si laa Wia wiaa dii ari siifesiŋ. Ŋ nahima Lowis ari ŋ naaŋ Yunis nɛ laa sipaaŋ laa Wia wiaa dii. Mi jima ari ŋ ma chiŋ ŋii ɛ nɛ. ⁶ Wia joŋ kuŋ nɛ a dii zile ŋ ɛ. U ŋaa ŋii nɛ bua-la ɛ mi si joŋ mi nisiŋ daŋ-ŋ ɛ. Mii liisiŋ di ŋ bira keŋ ku-la woruŋ. ⁷ Wia bi u Diŋ-zɔŋ-la joŋo hela ɛ di la fifá fawulluŋ, ama duu pela ɛ di la wuo

keŋ doluŋ ne la miisiŋ le, a bira cho niaa, a pe keŋ la titia woruŋ.

⁸ Di ŋ nŋi bul la Tiina Yesu wiaa pipi niaa, sŋ leŋe di hiisiŋ keŋiŋ a tiŋ Yesu wiaa. Bira sŋ leŋe di hiisiŋ keŋiŋ a tiŋ mi ma wiaa. Kirisito wiaa ne tii ba keŋmi to dia. Ama sei di la kala na heeŋ a tiŋ Yesu wu-zomɔ-la wiaa. Wia doluŋ si heŋ le ŋii, ŋii ne tii ŋ wuo na heeŋ ŋii. ⁹ Wia ne laala ta a yirela di la ŋaa u niaa. U bi naga di Wia to la wu-zoŋŋɔɔ le ne a laala ta. U titia tuɔɔruŋ le ne u fala nennige a laala ta. Yesu Kirisito le ne u to a ŋaa ŋii pila. U jima ari u jaŋ ŋaa ŋii pila faafaa kala ne, ka dunia-na suomi.

¹⁰ Lele la Laataara Kirisito Yesu sene ko dunia. U si ko ŋii, la wuo na Wia zile wiaa si nage ŋii ne. Kirisito si ko, u kpu suuŋ doluŋ kala ne. U bul wu-zomɔ-la pila a to ŋii le dagela ari u ne pila miisiŋ, a bira dagela di la ne suba maa, la jaŋ bira sii a keŋ miisi-la si bi dere. ¹¹ Yesu wu-zomɔ-la wiaa ne tii Wia liisemi di mi ŋaa u naŋzɔɔ, a leŋ mi bul wiaa deeŋba a pipi niaa a didageba. ¹² Mi sŋi bul ŋii leŋe mi nina heeŋ ne. Ama hiisiŋ bimi kene a tiŋ hee-la mi si na wiaa. Mi jiŋ nii-la mi sŋi to ne. Mi si joŋ mi titia he u nisiŋ le ŋii, mi laa dii ari u jaŋ wuo beŋmi woruŋ halii a kaa mu yi tapulii-la Kirisito Yesu si jaŋ miira ko. ¹³ Wialiŋ kala mi fa si dagiŋ, ba ŋaa wutitiiba ne. Chiŋ wialiŋ le a tutoba. La di Kirisito Yesu si ŋaa kubala ŋii, he doluŋ aŋ chiŋ ŋ yarida naaŋ le, a cho niaa maa. ¹⁴ Wia Diŋ-zoŋ-la hela le ne. Wia joŋ wutitii he ŋ nisiŋ le ne. Beŋ wutitii-la u Diŋ-zoŋ-la doluŋ le.

¹⁵ Ŋ jima ari bua-la le mi fa si he Esia tiŋteen

le niaa kala ne fa viami, Fijilas ari Homojinis ma fa he niaa deenba tuon ne. ¹⁶ Ama baal-la ba sii yire Onisiiforos, u ne pemi le woruŋ a ŋaa mi nyuŋ faasa nyaase. Ba si keŋmi kaa to dia ŋii, hiisiŋ fa buu keŋe a tiŋ mi wiaa. La Tiina Wia jaŋ fáu nennige, ba di u dia niaa kala. ¹⁷ U si ku tuu Rom le, lee-la ba si tomi dia, u suomo chichemi ari siifesiŋ aŋ-na ku nami. ¹⁸ Wia jaŋ leŋ di la Tiina Kirisito fáu nennige sariya che-diiliŋ. Iŋ ma jiŋ ŋii u si faasa pemi le ne bua-la le mi fa si he Efesis le.

2

Pool bula pi Timoti duu ŋaa laali-yuori-zomuŋ

¹ Iŋ-na mi bii Timoti, mii che di ŋ keŋ doluŋ. Dol-la lii Kirisito Yesu teenŋ ne. U lahorimo wiaa ne tii ŋ keŋ doluŋ deenŋ. ² Mi si bul Wia wiaa piŋ, niaa yuga ne a fa he dime a pe nii. Bul wiaa deenba ŋ si nia a pi nialiŋ si keŋ wutitii. Niaa deenba saa jaŋ bira wuo bul wialiŋ a pi ba doŋsuŋ tiŋŋaa maa. ³ Iŋ si ŋaa Kirisito Yesu laali-yuori-zomuŋ, ŋaa siri di la diŋ kala na heeŋ. ⁴ Laali-yuoru kala si he u tiŋtiŋŋaa le a titiŋ, u yie chiche duu tiŋ ŋii di nii-la si joŋu tiŋtiŋŋaa le, duu tuon tore ne. ŋii wiaa u yie bi che duu tiŋ tiŋtimii doŋ kala a pe tiŋtimii-la u sii tiŋ le. ⁵ Bira na fifaari-la sii fá, u bi jaŋ wuo fá a laa u time, see di u to wialiŋ ba si bile pi fifaaraa ba tuto le. ⁶ Bira na ba-paari-la si faasa titiŋ ne maga duu laa sipaŋ dii бага ku-falaa. ⁷ Bibiine wiaa deenba mi sii bul. La

Tiina Yesu jaŋ peŋ le di ŋ wuo jiŋ wiaa deenba kala bubuonŋ.

⁸ Joŋ Yesu Kirisito wiaa he ŋ nyuŋ le. U fa ŋaa Devit doho nuu ne. U si suba, u bira sii suuŋ le ne. Wia wu-zomɔ-la mi si bula pima ne dage wiaa deenba. ⁹ A tiŋ Yesu wu-zomɔ-la wiaa, mi na heeŋ. Ba dogisemi a nage mi ŋaa ni-bonŋ ne. Ba keŋmi voo ne. Ama ba bi jaŋ wuo keŋ Wia niŋ wiaa voo bil. ¹⁰ A tiŋ Yesu wu-zomɔ-la wiaa mi nyalime wii-kala ne. A tiŋ nialiŋ Wia si liisa wiaa ne mi ŋaa ŋii, di Yesu Kirisito wuo laaba ta. U si laaba ta ŋii, ba jaŋ na Wii-baliŋ doluŋ a kaa mu deenŋ deenŋ.

¹¹ Wii-la mi sí che di mi bula pima ŋaa wutitii ne. U ne ŋla:

Di la di Yesu kala ne suba,
la duu kala ne jaŋ sii a keŋ miisiŋ.

¹² Di la ní na heeŋ aŋ nyalime hee-la,
la duu kala jaŋ dii kuoruŋ.

Koo di la ne si la bi Yesu jiŋ,
u ma jaŋ bul di u bila jiŋ.

¹³ Di la ne bi wutitii ka to,
u-na ha keŋ wutitii,
bee wiaa u bi jaŋ wuo nyise u titia.

Pool bula pi Timoti duu ŋaa tiŋtinni-titii Wia tiŋtiŋŋaa le

¹⁴ Bula pi nialiŋ si laa Yesu wiaa dii di ba liliisi wiaa deenba woruŋ, a sulba di ba bira sí wiaa kaa lilerε. Ŋ si bul ŋii, leŋ di Wia ne ŋaa ŋ siada tiina. Ma si keŋ wiaa lilerε ŋii, u ŋii bi nuu-kala lee pe, ama u yie leŋ nialiŋ sí jegili wialiŋ titel ne. ¹⁵ Di ŋ ne mu Wia teenŋ di ŋ dage ŋii ŋ si tiŋ ŋ tiŋtiŋŋaa, he ŋ doluŋ

kala duu wuo na ari η ηaa tiḡtinni-titii si bi hiisiḡ ka fá, a bira leḡ duu wuo na ari η dage wialiḡ si ηaa wutitiiba ne woruḡ. ¹⁶ Di niaa ne ηaa goḡ aa bul wialiḡ si bi bubuḡ keḡe, wialiḡ si bi Wia woḡbiḡ ka to, liise η titia nialiḡ le. Wiaa deḡba ba síi bul yie kikiri niaa ne ba joḡ hariḡ yia Wia. ¹⁷ Wialiḡ ba síi daga jaḡ teeli a nage naawiiliḡ si yie keeri ηii a dii naḡpiliḡ kala. Niaa balia ne he niaa deḡba tuḡ aa dage wiaa deḡba. Ba yiraa ne Haminiiyas ari Faliitis. ¹⁸ Ba leḡ wutitii woḡbii-la ne aḡ bul ari bua-la le niaa si jaḡ suu aḡ sii suuḡ le paala kieli ne. Ba si dage ηii ηaa nialiḡ doḡsuḡ si laa Yesu wiaa dii joḡ ba yarida ta ne. ¹⁹ Ama dia geḡtiḡ-duo-la Wia si bile pi u niaa, u bi jaḡ wuo jigisi. Wialiḡ ba si ηmuḡsa heu le ne ηla: “La Tiina Wia jiḡ nialiḡ si ηaa u niaa ne.” Ba bira ηmuḡsa ari u maga di nii-la kala si si u ηaa Wia nuu ne, duu leḡ wu-boḡḡoḡ ηaaniḡ.

²⁰ Niaa nage gbaḡsi-la si he niaa diisiḡ le ne. Doḡsuḡ ηaa selime gbaḡsiḡ, doḡsuḡ ηaa taasi-gbaḡsiḡ, doḡsuḡ ma ηaa gbaḡsiḡ, doḡsuḡ ma ηaa heḡsiḡ. Doḡsuḡ ba yie joḡo bil ne a kaa didii kiaa che-zoḡḡoḡ, aḡ keḡ doḡsuḡ ma kaa didii kiaa tapulii-na kala. ²¹ Iḡii wiaa di nuu ne liise u titia wu-boḡḡoḡ le, u jaḡ nage gbaḡsi-la ba si kaa didii kiaa che-zoḡḡoḡ. Nii-la si nage ηii ηaa tuḡ-pul tiina ne u kuhiaḡ teenḡ. U jaḡ wuo peu le woruḡ. U kuhiaḡ jaḡ leḡ duu titiḡ tiḡtiḡ-zoḡ-na kala. ²² Iḡ síi yiele wiḡ deḡ, liise η titia wu-boḡo-la le bapuḡsaa ari ha-toloo si yie cho di baa ηaa. Ama loo chiche di η keḡ tuḡ-pula a wuo chiḡ η yarida naaḡ le, a pe cho niaa

a leŋ di ma di niaa keŋ nii-bala. Ma di nialin si keŋ tuɔ-pula, sul Wia duu peba le, má kala loo chiche wiaa deenba. ²³ Ama liise η titia nialin sii lere wu-yaaraa le. Ŋ jima ari wiaa deenba yie leŋ niaa suomo yuyuo doŋo ne. ²⁴ Nii-la si tima pipi la Tiina Wia, u bi maga duu yuyuo yuosuŋ. U maga duu keŋ zile ne nuu-kala le, a wuo didage niaa woruŋ, aŋ pe keŋ kenyiri. ²⁵ Di η nii dage wiaa a pi nialin si bi η hariŋ china, leŋ di η siaa fiele. Ŋ bi poɔ, Wia jaŋ leŋ di ba na wonbiin a wuo birima lii ba haacheba le a ku jin wutitii-la. ²⁶ Ba si ŋaa ŋii, ba jaŋ bira wasa keŋ wu-jimin a keŋ ba titia liise Sitaani beré-la le. U fa keŋba ba tuto u tuotoŋ le ne.

3

Bua-la dunia si jaŋ dere kpaga ne

¹ Timoti, jin bua-la le dunia si jaŋ dere kpaga ne. Bua deen le wiaa jaŋ kperi. ² Niaa jaŋ cho ba titia aŋ pe cho moribiee. Ba jaŋ bibigisi ba titia le, ba siaa bi jaŋ susu nuu-kala maa, ba jaŋ tutuuse niaa maa. Ba bi jaŋ tuto ba nyimmaba ari ba naanba niin. Ba bira bi jaŋ jin zile. Ba bi jaŋ keŋ tuɔ-pula ma Wia sipaŋ. ³ Ba bi jaŋ cho niaa. Ba bira bi jaŋ sei di ba di niaa ŋaa sima. Ba jaŋ chichei niaa yirin maa. Ba bi jaŋ keŋ ba titia. Ba jaŋ tere. Ba jaŋ bere wu-zon kala. ⁴ Ba jaŋ ŋaa zenbe timma, ba bi jaŋ keŋ tuobiinaa. Ba jaŋ keŋ sii-duon. Ba bi jaŋ cho Wia. Ba tuotore wiaa dunduŋa ne ba jaŋ cho di baa ŋaa. ⁵ Ba yie chuchuele Wia ne niaa tuon, ama ba wu-ŋaalaa yie dage ari

ba bi Wia doluŋ jii. Liise ŋ titia niaa deenba tuon. ⁶⁻⁷ Wu-nyiari tinŋaa deenba doŋsuŋ yie juu niaa diisiŋ ne a nyinyise ha-ni-yaaraa. Wu-bonŋoo nyage haala-la bil. Ba to ba tuotore wu-ŋaalaa le. Tuotore wu-ŋaalaa-la yuga ne. Di nuu-kala nii che u dage haalaa deenba, ba yie jegile nii u teen a chiche di ba gunne wu-jimiŋ, ama ba bi wutitii kala wuo gunne.

⁸ Baalaa balia ne fa he dime. Ba yiraa ne Janis ari Janbas. Ba fa bi Moosis hariŋ china. Ba si bi Moosis hariŋ china nii, nii titia ne baalaa deenba ma bi wutitii-la hariŋ china. Niaa deenba nyuŋ bi tiŋ. Ba bi ba yarida naaŋ le wuo chiŋ. ⁹ Ama niaa deenba bi jaŋ wuo ŋaa nii a mu sipaaŋ, bee wiaa nuu-kala jaŋ na di ba ŋaa ni-yayaase. Iii titia ne nialiŋ ma fa na Janis ari Janbas fa si yaara nii.

Pool chagile Timoti

¹⁰ Ama ŋ-na to wialiŋ mi sii dage ne, aŋ bira to mi wu-ŋaalaa maa. I na mi wu-ŋaalaa si nage nii, a na wii-la mi sii che dunia le, a bira na nii mi si chiŋ mi yarida naaŋ le, a bira na mi si keŋ kenyiri ma nii. I na mi si cho niaa maa, a bira na nii mi si keŋ nyalima. ¹¹ I na nii ba si to naasiŋ dogisemi ne ari nii mi si na heeŋ. I ma jii nii mi si na heeŋ ne Antioch ari Ikooniam ari Lisita tinŋeeŋ kala le ne. Ba si to naasiŋ dogisemi nii ne, ka mi nyalime. Ama mi Tiina Wia liisemi ne ba kala le. ¹² Nuu-kala sii che duu to Wia wonbiŋ a leŋ di ba di Kirisito Yesu ŋaa kubala, niaa jaŋ to naasiŋ dogisu. ¹³ Ama ni-bonŋoo ari nialiŋ sii nyise niaa jaŋ wasa ŋiŋaa wu-bonŋoo. Ba jaŋ nyise niaa aŋ

pe nyinyise ba titia maa. ¹⁴ Ama η-na hé doluη aη chiu wialiu η si gunna naaη le, wialiu η si laa dii di ba ηaa wutitii. Síba jono ta. Iη jiu nialiu si dague wialiu ne woruη. ¹⁵ A suomi η haηbiiriη kala le a kaa mu, η jiu Wia teniη ne. U bi disinniη keηe. U ne wuo dague Kirisito Yesu wiaa a bira leη η laa u wiaa dii duu laaη ta. ¹⁶ Wia teniη kala lii Wia teeniη ne. Wia ne jone u Diη-zone-la a he niaa le ba wuo ηmuηseba. Wia teniη-la wuo dage niaa wutitii wonbiuη. Di nuu ne ηaa wii chei, u wuo dague wii-la u si ηaa chei a jone cheeriη pu, a bira wuo dague wonbii-la si maga duu tuto, a wuo dague ηii u si jaη wuo ηaa a keη tuo-pula Wia sipaaη a mu sipaaη. ¹⁷ Iηla ne jaη wuo pe nii-la si tima pipi Wia le, duu sí wii-kala ηaa chei, a ηaa siri duu tiη tiηtiη-zone-na kala.

4

¹⁻² Mii suluη di η bul Wia wiaa. Iηaa siri di η bul bua-na kala a jone η nyuη kala heba le. Di niaa ηaa siri di ba jegili, koo di ba bi siri ηaa, η-na bul. Bul wiaa ba teeniη aη kpiaba le, a bira ηaa di ba nyuη nyaase. Iη síi ηaa ηii, keη kenyiri a didage niaa woruη. Mi si suluη ηii, Wia ari Kirisito Yesu ne ηaa la siada tiηηaa. Yesu ne ηaa nii-la si jaη dii niaa kala sariya. Nialiu si weye ari nialiu si suba kala ne u jaη dii ba sariya. U ne jaη miira ko dunia a dii kuoruη. Iηii ne tii mii suluη. ³ Iηaa wialiu mi si si di η ηaa a tiη wialiu si jaη ηaa le. Bua kubala jaη yi, niaa bi jaη jegili wutitii-la ba si jaη dageba. Ama ba jaη to ba titia tuotoruη le. Ba jaη che a

keɛɛ kerichiba a yuge. Niaa deenba jaŋ dageba wialij ba si cho di baa nii. ⁴ Ba bi jaŋ cho di ba nii wutitii-la. Ba jaŋ joŋ hariŋ yia wutitii-la aŋ cho di baa nii suŋɔɔgulɔɔ. ⁵ Ama ŋ-na hé doluŋ a keŋ ŋ titia woruŋ wii-na kala le. Di heeŋ ne juuŋ maa, nyalime. Ŋ si ŋaa Wia tiŋtinnu ŋii, bul Yesu wu-zɔmɔ-la a pi niaa. Tiŋ ŋ tiŋtimii-la kala woruŋ a kaa mu.

Pɔɔl bul wiaa a tige u titia le

⁶ Bua-la le mi si jaŋ suu a lii dunia le, u yie ne. ⁷ Mi yuo laali-zɔŋ-la ne woruŋ. Mi fá mi faniŋ dere ne. Mi chiŋ mi yarida naaŋ le ne. ⁸ Leele mii gberɛ mi time ne. La Tiina Wia jaŋ joŋ time deeŋ pimi tapulii-la tuɔ-pul timma-la si jaŋ sii suuŋ le. U ne ŋaa sariya diiri-titii. Mi dunɔɔŋa dee u jaŋ joŋ time-la pa, ama nialij kala si chou a gberɛ la Tiina Kirisito duu miira kɔ dunia, ba ma jaŋ laa time deeŋ.

⁹ He doluŋ aŋ kɔ mi teenŋ lima, ¹⁰ bee wiaa Dimas viami ne. U cho dunia kiaa ne. Ŋii ne tii u viami ta aŋ mu Tesalonaaka. Kiresikeŋ ma mu Galiisia, Taatis ma mu Dalimeesa. ¹¹ Luuk dunɔɔŋa ne he mi teenŋ. Di ŋ ne kɔ mi teenŋ, pe keŋ Maak kaa kɔ. U jaŋ wuo ŋaa wiaa yuge a pimi. ¹² Mi tiŋ baal-la ba síi yire Takikas ne u mu Efesis. ¹³ Di ŋ níi kɔ, pe keŋ mi geri-la ari mi tenni-la kaa kɔ. Mi joŋo pi baal-la ba síi yire Kaapis a he Turɔwas le ne. Tenni-la ba si keŋ pusuŋ puruŋ kaa ŋaa ne mi wasa chiche. ¹⁴ Libiri kubala ba síi yire Alekizandɔ dogisemi ne woruŋ. U si ŋaami ŋii, Wia jaŋ kpuse u puruŋ. ¹⁵ Pɔ ŋ titia ari libiri-la le. La

si bul Wia niñ wialiq pi niaa, u lii la hariñ nε.
¹⁶ Bua-la ε mi si laa sipaan bul wiaa di mi laa mi titia, bua-la ε ba sii dii mi sariya, nuu-kala bi mi hariñ china. Ba kala viami ta nε. Mii sul Wia duu sí ba dōgisu a tiñ wialiq ba si ŋaa.
¹⁷ Ama Wia chiñ mi hariñ a pimi doluñ mi wuo bul Wia niñ wialiq kala kala. Mi bul wialiq a pi nialiq si bi Juu tiñŋaa ŋaa ma nε ba kala nii. Wia liisemi ni-bōŋŋoo nisiñ ε. ¹⁸ Wia jañ liisemi wu-bōŋŋoo kala ε. U jañ beñmi woruñ a keñmi joiñ kaa mu hε u kuorii-la tuoñ Wia-jañ ε. Wia yiriñ jañ yire bua-na kala ε, a kaa mu wuu. Ami.

Chuolaa

¹⁹ Chuole Pirisila ari Akuila pimi, a chuole Onisiifōros ari u dia niaa kala maa. ²⁰ Irasitas tuo mi teen. La si joñ woñbiñ, u ká Kōriñti ε nε, añ ka mi leñ Turōfimo ma Miliitas ε. U faa wiile nε. Ŋii nε mi leñu dime. ²¹ He doluñ añ kō, ka di yibiiniñ-la juu. Nialiq ba sii yire Yubulas ari Pudēs ari Laanis ari Kilaadia, ba maa chuoluñ, ari nialiq kala si laa Yesu wiaa dii.

²² Wia jañ leñ di ma duu hōnuñ zōñ. U lahōrimo ε u jañ peñ ε.

**Yesu Kiristito Wu-Zɔŋɔɔ (Ghana)
Sisaala-Tumulung NT Ghana**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sisaala, Tumulung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source
files dated 13 Jun 2022
b3eb8618-120f-5a96-8c1c-1dbc16914330